

Źródło: <http://polskawue.gov.pl/Euro,94.html>

WSPÓLNA WALUTA EURO

Euro – wprowadzenie

W Traktacie Rzymskim z 1957 roku, ustanawiającym Europejską Wspólnotę Gospodarczą, założono coraz ściślejszą koordynację polityk gospodarczych państw członkowskich w celu osiągnięcia korzyści dla gospodarki europejskiej jako całości. Od tego momentu, państwa członkowskie UE pracują nad połączeniem swoich systemów gospodarczych, otwarciem rynków i ustabilizowaniem kursów walutowych. W latach 70-tych XX wieku popularność zyskał pomysł jednej waluty.

Euro narodziło się w 1999 roku, najpierw jako waluta wirtualna wykorzystywana do płatności bezgotówkowych i do celów księgowości. Monety i banknoty weszły do obiegu trzy lata później.¹

Obecnie w strefie euro jest 17 państw członkowskich: Austria, Belgia, Cypr, Estonia, Finlandia, Francja, Grecja, Hiszpania, Holandia, Irlandia, Luksemburg, Malta, Niemcy, Portugalia, Słowenia, Słowacja, Włochy.

Do przyjęcia euro zobowiązały się wszystkie państwa członkowskie w momencie podpisywania traktatu akcesyjnego do UE. Wyjątek stanowią Wielka Brytania i Dania, które wynegocjowały klauzulę "opt-out", zwalniającą je z obowiązku wprowadzenia euro. Z kolei Szwecja objęta jest czasowym zwolnieniem z obowiązku wypełnienia części wymogów prawa wspólnotowego dotyczących wprowadzenia waluty euro.

Decyzja Wielkiej Brytanii o wynegocjowaniu klauzuli *opt-out* miała uwarunkowania historyczne. Brytyjczycy silnie identyfikują się z własną walutą. Ponadto, na początku lat dziewięćdziesiątych dominowało wśród nich przekonanie, że przystąpienie do unii walutowej pogorszy wyniki gospodarcze kraju. Pod koniec lat dziewięćdziesiątych rząd brytyjski zaczął jednak rozważać możliwość przystąpienia do strefy euro.²

¹ Mały przewodnik po euro, Komisja Europejska, 2009.

² Z. Gromiec, *Nie wszyscy mają euro*, [Online], dostęp:

http://www.nbportal.pl/pl/np/euro/infopodst/co_to_jest_euro/derogacja, 01.06.2011.

Ostatnia przystąpiła do strefy Estonia – 1.01.2011 r. Wraz z przystąpieniem Estonii, strefa euro liczy 330 mln obywateli.³

Strefą euro niezależnie zarządza Europejski Bank Centralny (EBC), z siedzibą we Frankfurcie nad Menem w Niemczech. Podstawowym celem EBC jest utrzymanie stabilności cen w obrębie strefy euro, ponieważ zapewnia to najlepsze ramy dla wzrostu i zwiększenia zatrudnienia. Stabilność cen jest utrzymywana za pomocą kontrolowania stóp procentowych

i wpływania na rynki krajów członkowskich. Europejski Bank Centralny ma wyłączne prawo do zezwalania na emisję banknotów euro przez krajowe banki centralne strefy euro.

EBC oraz banki centralne wszystkich państw członkowskich UE tworzą Europejski System Banków Centralnych (ESBC). EBC i banki centralne państw członkowskich strefy euro w obrębie ESBC tworzą Eurosystem.⁴

Ponadto swój wkład w zarządzanie strefa euro mają także Rada UE w formacji ECOFIN (składająca się z ministrów gospodarki i finansów państw członkowskich), Komisja Europejska oraz Parlament Europejski.

Międzynarodowa rola euro

Euro jest silną walutą międzynarodową. Przy wsparciu państw członkowskich strefy euro, dzięki silnej, odpowiednio prowadzonej przez Europejski Bank Centralny, polityce monetarnej oraz rozmiarach i sile eurozony, euro stało się jedną z najważniejszych walut świata.

Euro jest także walutą w której dokonywane są rezerwy dewizowe,⁵ w bankach centralnych na całym świecie. W 2004 r. udział euro w oficjalnych rezerwach dewizowych wynosił 25%.⁶ Z tego powodu euro jest dziś drugą pod względem znaczenia międzynarodową walutą, po dolarze amerykańskim. Jest także coraz częściej wykorzystywaną walutą w transakcjach międzynarodowych z powodu dostępności i zaufania które wzbudza.

Wykorzystywanie euro w handlu międzynarodowym zapewnia silną pozycję tej walucie w Międzynarodowym Funduszu Walutowym, Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju oraz Banku Światowego. MFW czy G8 (grupa ośmiu najbardziej wpływowych państw świata) postrzegają gospodarkę strefy euro jako jedną całość. Daje to Unii Europejskiej silniejszy głos na arenie międzynarodowej a strefa euro coraz częściej przemawia jednym głosem na ważnych międzynarodowych forach gospodarczych.

---

³1 stycznia Estonia wejdzie do strefy euro, [Online], dostęp: <http://www.europe-direct.poznan.pl/aktualnosci/710/1-stycznia-estonia-wejdzie-do.html>, 01.06.2011.

⁴Jedna waluta dla jednej Europy. Droga do Euro, Komisja Europejska, 2009, s.9.

⁵Rezerwy dewizowe to waluty obce przechowywane przez krajowy bank centralny. Ich posiadanie pomaga utrzymać stały kurs walutowy. Ich zasoby mogą łagodzić efekty nieoczekiwanych wstrząsów gospodarczych, bowiem wspierają stabilność kursu rodzimej waluty.

⁶Jedna waluta dla jednej Europy. Droga do Euro, Komisja Europejska, 2009, s.16.

Powszechne używanie euro w międzynarodowym systemie finansowym i walutowym dowodzi jego ogólnoświatowej obecności:

- euro jest coraz częściej używane do emitowania pożyczek państwowych i prywatnych na całym świecie;
- euro jest drugą najczęściej wymienianą walutą na rynkach dewizowych, bierze udział w ok. 40% dziennych transakcji;
- euro jest często używane w przypadku faktur i płatności w handlu międzynarodowym, nie tylko między strefą euro i krajami trzecimi, lecz także, w mniejszym stopniu, pomiędzy samymi krajami trzecimi;
- euro jest szeroko wykorzystywane, obok dolara amerykańskiego, jako ważna waluta rezerwowa w przypadku kryzysów walutowych.⁷

Wspólna waluta - korzyści i koszty

Korzyści płynące z euro są wielorakie i odczuwalne na różnych poziomach, od osób fizycznych i przedsiębiorstw, do całych gospodarek. Należą do nich:

- większy wybór i stabilne ceny dla konsumentów i obywateli;
- większe bezpieczeństwo i więcej możliwości dla przedsiębiorstw i rynków;
- poprawa stabilności ekonomicznej i wzrostu gospodarczego;
- bardziej zintegrowane rynki finansowe;
- silniejsza obecność UE w światowej gospodarce;
- namacalny znak europejskiej tożsamości.⁸

Korzyści dla konsumentów:

- Zwiększa się konsumpcja – kiedy można łatwiej porównywać ceny tych samych produktów w różnych państwach i łatwo robić zakupy, z jednej strony konsumenci chętniej nabywają dobra z drugiej zwiększa się konkurencja między sklepami i dostawcami. To z kolei często jest z korzyścią dla konsumentów również dlatego, że powoduje obniżenie cen.
- Ceny są stabilne - wprowadzenie euro spowodowało spadek inflacji⁹. Od momentu wprowadzenia euro utrzymuje się ona w większości krajów na około 2%.
- Pożyczki są tańsze i łatwiejsze do uzyskania - niska inflacja oznacza również niskie stopy procentowe. To z kolei oznacza, że można wziąć tańszą pożyczkę.
- Podróżowanie jest tańsze i łatwiejsze - w czasach kiedy trzeba było wymieniać pieniądze na każdej granicy, koszty i kłopoty z tym związane utrudniały

⁷ Euro w świecie, [Online], dostęp: http://ec.europa.eu/economy_finance/euro/world/index_pl.htm, 1.06.2011.

⁸ Dlaczego euro?, [Online], dostęp: http://ec.europa.eu/economy_finance/euro/why/index_pl.htm, 1.06.2011.

⁹ Inflacja to ogólny wzrost poziomu cen. Inflacja zmniejsza wartość pieniądza, co oznacza, że za taką samą kwotę można kupić mniej, informacja za: http://ec.europa.eu/economy_finance/focuson/inflation/what_pl.htm.

podróżowanie po Europie. Wprowadzanie wspólnej waluty euro to ułatwienie nie tylko dla turystów ale także korzyści dla gospodarki, której turystyka jest ważną gałęzią.

Także firmy odnoszą korzyści, ponieważ:

- Niski poziom stóp procentowych to więcej inwestycji - jak już wspomniano powyżej, niska inflacja oznacza niskie stopy procentowe. A dzięki nim z kolei przedsiębiorcy łatwiej mogą zaciągać pożyczki na inwestycje. To z kolei skutkuje wzrostem produkcji i wzrostem gospodarczym.
- Stabilność gospodarcza zachęca do długoterminowego planowania oraz handlu transgranicznego (między granicami państw) - stabilność gospodarcza, którą zapewnia Unia Gospodarcza i Walutowa (UGW) zmniejsza niepewność i zachęca do długotrwałych inwestycji oraz obniża koszty sprzedawania towarów za granicę. Obniżenie kosztów ma miejsce także dzięki wyeliminowaniu kosztów związanych z wymianą walut. W strefie euro koszty takie nie istnieją ponieważ płatności dokonywane są w euro. Także poza strefą waluta ta jest chętnie akceptowana.

Korzyści ze strefy euro odnoszą państwa członkowskie ponieważ:

- Oszczędzają pieniądze - wspomniane niskie stopy procentowe to także mniejsze odsetki od długu publicznego.
- Niska inflacja jest korzystna dla spójności społecznej gdyż pomniejsza różnice między bogatymi i biednymi członkami społeczeństwa.
- UGW dba o zrównoważone finanse publiczne państw strefy euro.
- Przed wprowadzeniem euro każde państwo musi spełnić kryteria konwergencji. Składają się na nie odpowiednie poziomy długu publicznego, deficytu budżetowego, stabilności kursu walutowego, stóp inflacji i stóp procentowych. Kiedy państwo znajdzie się w strefie euro musi przestrzegać zasad dotyczących poziomu długu publicznego i deficytu budżetowego.
- Zwiększa się odporność gospodarki państwowej na zewnętrzne wstrząsy – to bardzo ważna korzyść płynąca z wprowadzenia euro. Rozmiar i siła gospodarki w strefie euro czyni ją odporniejszą na, nierzadkie w końcu, wstrząsy gospodarcze.

Gospodarka europejska odnosi korzyści ponieważ:

- Zwiększa się integracja finansowa - strefa euro pozwala na bardziej widoczną obecność na szczeblu międzynarodowym.
- Handel międzynarodowy otrzymuje wsparcie.¹⁰

---

¹⁰ Jakie korzyści euro przynosi nam wszystkim?, Komisja Europejska, 2009.

Koszty związane z wprowadzeniem euro

Czego najbardziej obawiano się przed wprowadzeniem wspólnej waluty? Które z tych obaw były uzasadnione?

Podstawową obawą społeczeństw przed wprowadzeniem euro jest obawa przed wzrostem cen. To prawda, że ceny niektórych towarów wzrastają po wprowadzeniu euro. Zazwyczaj ma to jednak związek z bieżącą inflacją, nie ze zmianą waluty. Ocenia się, że średni wzrost cen konsumpcyjnych po wprowadzeniu banknotów euro wyniósł od 0,1 do 0,3% z 2,3% normalnej inflacji w skali roku.

Niektóre produkty podrożały, większość jednak pozostała w niezmiennych cenach a niektóre ceny nawet spadły. Zmiany cen różnią się w zależności od sektora, np. podaje się że żywność i podatki nie wzrosły z powodu euro. Wzrosły głównie ceny usług. Dotyczy to jednak często małych przedsiębiorców, którzy mimo apeli, wykorzystują przejście na euro by podnieść ceny.

Co ważne, podczas przygotowań do zmiany waluty, Komisja Europejska, władze państwowe, banki centralne państw które przygotowują się do zmiany, wspólnie z organizacjami konsumenckimi, branżą detaliczną, podejmują kroki zapewniające dokładne przeliczenie cen, by zapobiec wspomnianym podwyżkom.¹¹

W społeczeństwach oczekujących na przyjęcie euro podnoszą się też obawy przed utratą suwerenności narodowej. Co prawda część kompetencji przechodzi na instytucje unijne, które koordynują politykę gospodarczą i wydatki. Jest to jednak powszechny stopień oddawania kompetencji państwowym, jaki można obserwować w każdej innej wspólnej unijnej sferze działania. Co więcej, dzięki koordynowaniu polityk gospodarczych państwa członkowskie mogą faktycznie uzyskać większy wpływ i oddziaływanie na finanse w UE.¹²

Banknoty i monety euro

W stworzenie euro włożono wiele pracy. Próbowano znaleźć równowagę pomiędzy atrakcyjnością estetyczną, praktycznymi wymiarami i zabezpieczeniami. Stworzono siedem rodzajów banknotów i osiem typów monet.

Banknoty mają te same wzory we wszystkich krajach w strefie euro. Monety mają na jednej stronie wspólny wzór (awers), a na drugiej (rewers) wzór właściwy dla danego kraju. Strona narodowa wskazuje, w jakim kraju moneta została wyemitowana. Każdy z 17 krajów obszaru euro akceptuje wszystkie monety euro, niezależnie od nominału i strony narodowej. Strona "wspólna" monet (awers) została zaprojektowana w 3 wzorach, w zależności od nominału monet. Wszystkie trzy wzory przedstawiają mapę Europy i symbolizują jedność Unii Europejskiej, a ich autorem jest Luc Luyckx z Królewskiej Mennicy Belgijskiej. Rewersy

¹¹ Czy euro wpłynęło na wzrost cen? Postrzeżenie a rzeczywistość, Komisja Europejska, 2009.

¹² Jakie korzyści euro przynosi nam wszystkim?, Komisja Europejska, 2009.

przedstawiają motywy charakterystyczne dla danego kraju, otoczone dwunastoma gwiazdami UE.¹³

Europejski Bank Centralny ma wyłączne prawo do zezwalania na emisję banknotów euro przez krajowe banki centralne strefy euro. Odpowiedzialność za ich wyprodukowanie i wprowadzenie do obiegu jest dzielona wspólnie przez krajowe banki centralne. Monety są emitowane przez państwa członkowskie strefy euro w ilościach zatwierdzanych corocznie przez EBC, a ich produkcja powierzana jest mennicom krajowym.

Podobnie, jak wszystkie waluty, euro ma nazwę i symbol:

- Nazwa euro została wybrana na posiedzeniu Rady Europy w Madrycie w 1995 r. w ramach przygotowań do wspólnej waluty.
- Inspiracją dla symbolu euro – € – była grecka litera epsilon (€). Symbol ten oznacza również pierwszą literę słowa „Europa” w alfabecie łacińskim, natomiast dwie równoległe linie biegnące przez symbol oznaczają stabilność. Komisja Europejska zorganizowała wewnętrzny konkurs na przedstawienie pomysłu na symbol euro. Rozważono około 30 projektów. W sprawie dziesięciu z nich zasięgnięto opinii ludności. Ostateczny projekt został wybrany spośród dwóch wyselekcjonowanych propozycji przez ówczesnego przewodniczącego Komisji Jacquesa Santera w 1995 r.

Banknoty dostępne są w nominałach 5, 10, 20, 50, 100, 200 i 500 euro. W banknotach wprowadzono różnorodne zabezpieczenia, takie jak znak wodny, nitka zabezpieczająca i hologram, aby zapobiec fałszerstwom i pomóc w rozpoznaniu autentycznego banknotu.

Dla monet opracowano zaawansowane specyfikacje techniczne, które niezwykle utrudniają nielegalną reprodukcję, szczególnie monet o nominałach 1 i 2 euro. Osiem nominałów monet (1, 2, 5, 10, 20 i 50 centów oraz 1 i 2 euro) różni się pod względem wielkości, koloru i grubości w zależności od wartości.¹⁴

Monety euro różnią się między sobą wzorem, średnicą, grubością, wagą, kolorem i materiałami, z których zostały wykonane. W monetach o nominałach 1€ i 2€ wykorzystano nowoczesne techniki łączenia dwóch metali (tzw. technika bimetalowa). Monety 2€ część zewnętrzną mają kolorze srebrnym (miedzionikiel) a wewnętrzną - w kolorze żółtym (wykonana jest z trzech warstw: mosiądzu niklowego, niklu i ponownie mosiądzu niklowego). Natomiast monety 1€ - odwrotnie, część zewnętrzna jest żółta (mosiądz niklowy), a wewnętrzna jest w kolorze srebrnym i została również wykonana z 3 warstw (miedzionikiel, nikiel, miedzionikiel).

Monety o nominałach 10, 20 i 50 centów są wykonane ze specjalnego, trudno topliwego stopu (Nordic gold), który jest stosowany wyłącznie do produkcji monet. Na rantach monet

¹³ Wizerunki monet euro, [Online], dostępne: <http://www.nbportal.pl/pl/np/euro/banknoty-i-monet/monety>, 1.06.2011.

¹⁴ Banknoty i monety euro, [Online], dostęp:

http://ec.europa.eu/economy_finance/euro/cash/index_pl.htm, 1.06.2011.

umieszczane są również litery. Spełniają one podwójną rolę: są zabezpieczeniem, które ułatwia rozpoznawanie nominałów osobom słabowidzącym i niewidomym.¹⁵

Nasze wspólne wartości

Euro ma nie tylko wartość pieniężną. Jest także ważnym symbolem dla Europy i Europejczyków. Nie zawsze jest oczywiste jak wiele dobrego robi Unia Europejska - często jest to ukryte w dokumentach prawnych i na stronach raportów. Ale euro jest symbolem namacalnym, jest rzeczywiste i bliskie każdemu z nas, nawet jeśli nie jest jeszcze naszą narodową walutą.

Euro jest symbolem wspólnej tożsamości i wspólnych europejskich wartości, dzielonych przez Europejczyków. Euro jest najbardziej rozpowszechnionym symbolem zasady, na której opiera się Europa – jedność w różnorodności:

- Jedność – ponieważ występuje w całej strefie euro i wszędzie ma taką samą wartość;
- Różnorodność – ponieważ różne wzory narodowych stron monet odzwierciedlają różnorodność Europy, jej historii, regionów i kultur.¹⁶

---

¹⁵ Zabezpieczenia, [Online], dostęp: <http://www.nbportal.pl/pl/np/euro/banknoty-i-monety/zabezpieczenia>, 1.06.2011.

STREFA EURO 2013

BIULETYN 11/2013

**Punkt Informacji Europejskiej
EUROPE DIRECT - POZNAŃ**

Przygotował:

Punkt Informacji Europejskiej

Europe Direct – Poznań

przy Wielkopolskiej Izbie Rzemieślniczej w Poznaniu

al. Niepodległości 2, 61-874 Poznań

tel. 61 8521670

e-mail: europa-direct.poznan@irpoznan.com.pl, www.europa-direct.poznan.pl

Projekt współfinansowany ze środków Komisji Europejskiej

